

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Kész évre	10	—	kr.
Felévre	5	—	"
Megyedevre	2	—	50 "
Egy órára	1	—	"

Egyes szám ára 4 kr

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

hasabos petit sorost 3 kr. Nagyobb tarjadelmi s többaz r
 tesek alku szerint jutányos aron vetetnek fel. Helyez dit min
 den külön beiktatást 30 kr.

A megtért.

Debreczen jun. 30.

Többet ér egy megtért bűnös, mint 99 igaz, mondá Krisztus urunk — és mi is mindenkor örülünk, ha egy megtérésről értesülhetünk.

Ezuttal t. laptársunk, a Debreczeni Ellenőr az, akiről ezt a szép erényt feljegyezhetjük, mit is kész örömmel teszünk meg itt, lapunknak vezérhelyén.

Sajnos, nem a közjogi dolgokban tért ugyan meg, hanem azért megtérése mégis örvendetes. Nevezetesen nem kevesebbet tett, minthogy állást foglalt a városháza keleti szárnyának 65000 frt költséggel leendő meg-, illetve agyonreparálása ellen. Ez pedig nagy szó.

Hiszen még a tegnapi gyűlésen t. laptársunkhoz igen közel álló férfiú szájából azt hallottuk, hogy az egész városháza külsejét meg kell csinósítani a keleti rész átépítésével kapcsolatban, szóval be kell csapnunk a világot, ut aliquid fecisse videatur és pedig akként, hogy a diszitményeket a Havranek-Adriányi tervről tegyük a városházára. Ezek után igen örvendetes volt meglepetésünk laptársunk tegnapi számának láttán.

Csak előre ezen az uton s akkor célhoz érünk. A helyszükség zavart nem okoz, mint azt Kiss Albert kifejtette

s a főszámvevő ellenokoskodása rögtön nem állhat meg, mihelyt erre a térre rálépünk.

Mi tehát nyíltan kibontjuk a zászlót a Kiss Albert javaslata érdekében s felhívjuk t. laptársunkat, álljon mellénk; ha megteszi, akkor a publikum előtt is teljesen nyíltan beszélgethetünk. Arról van ugyanis szó, mi a szükséges? Az a 7000 frt évi jövedelem-e, avagy 65000 frtnak végleges elvesztése? Mert gondoljuk meg, hogy annak a keleti városház-szárnynak falai salétromosak s így korántsem alkalmasok egy új terv szerint készülő épületnek fentartására, minek tehát abba az új városház építésére gyűmölcsözőleg elhelyezett alapból 65000 frtot ráköltetni?!

Ezt kérjük különösen a mérnöki hivataltól, mely az egészet kieszelte. Ezzel szemben áll a Kiss Albert terve, mely szerint a városháza és sas utca területén levő telektömb lebontandó, helyére tér alakítandó valamint lebontandó a mai városháza épülete is s a Tiszaházzal minden oldalon parallel illetve vonalban építendő az új monumentális városháza.

Mert meg kell gondolni, hogy a mai városháza épülete kívül esik a Kossuth-utca szabályozási vonalán, azt tehát józanésszel csak lebontani lehet, de nagy költséggel átalakítani nem.

Ami nehézséget e terv ellen a főszámvevő említett, az rögtön elesik, a mint magát a tervet elfogadjuk, mert egaszerűen megveszi a város azt a három házat, amelyről szó van, mielőtt a telkek ára mesterségesen felemelhető volna s jövedelmét félreteszi addig, míg az új városházát felépítheti; a Simonffy utcái új berházban pedig elférnek a városházából kiszorult hivatalok.

Csak nem kell sokáig tanakodni, hanem gyorsan emelkedni, kitűzni a tervet s akkor nem lesz baklövés az eredmény.

BELFÖLD

A legújabb egy milliós póthitel. Nem csupán ellenzék, hanem a kormányhoz közel álló politikai körökre is igen kellemetlen hatással volt, a mint bennünket értették, a képviselőház legutóbbi érdemleges ülésében Fejérváry br. honvédelmi miniszter által benyújtott az a törvényjavaslat, mely a föllállítandó honvédfőreáliskola és a két hadapródiskola építkezési költségeire egy millió forintot póthittel ker. A múlt év folyamán a törvényhozás két és fél millió forintot szavazott meg az 1897. XXIII. tezikben a szóban forgó építkezésekre. És ime alig fél évvel az építkezés megkezdése után kiséül, hogy az országgyűlés ele terjesztett költségelőirányzat oly felületességgel készült, hogy a megajánlott hitelnek több mint egy harmadával, egy millió frttal nagyobb összegbe kerül a három épület létesítése. A honvédelmi miniszterium építkezéseinek egyébirant már nem is új dolog az ily elszámítás, csak nemreg a honvéd főpa-

Óriások országa.

— A Debreczen eredeti tárczája. —

Míg a gyöngye fohászódik,
 Erdőt szánt az erős.

Azok az óriások, a kikről e sorokban szó lesz, nem rakták Ossát Pelonra és mégis ostromolják, sőt meg is ostromolják az eget, amely utóbbira az egykori titanok már nem voltak képesek és épen ezért volt bar munkájuk lassabb, sokszor unalmasabb, sőt a kívülről szemlélőnek talán nevetséges is, ez az ostrom nagyobbszerű emberi vállalkozás, mint az a másik volt, amely pedig diadalmas sem volt.

Ez a modern óriás tizenkét mérföld hosszúságban nyújtózkodik végig a magyar alföldön kelettől nyugatig és lábait a szőke Tiszában fürdeti s valamint a régi ciklopsnak csak egy szeme volt, a homlokán s így nem vette észre az olajfa husángot, melyet pedig foglya az ő egyetlen szemének kiszűrésára hegyezett ki és edzett meg a tűzben, ez a modern óriás is mérföldjáró eszükében lépeget s utjában minek venné észre a szunyogot, mely körötte döngiesél, tágra nyitott szemében a meglegedettség ül s ha véletlenül akadt egy szunyog egy «senki», aki felbosszantja, avagy talán pillanatra hatást az ér el csapjának vitéz forgatásával az orra körül, lett legyen bármilyen kitanult, legyen vele tisztában, hogy ez a modern óriás soha sem alszik el a bortól, vagy ha el is,

mindig elég jókor ébred fel arra, hogy ellenfelei rajta diadalmat ne ühessenek. Mint minden óriás, nehezen mozdul meg, de egy-egy szempillantása ezérnyi paránynak életével játszik s minden gondolkodás nélkül agyonlapítja azt, aki és ami útjába áll, ha egyszer megmozdult.

És ennek a modern óriásnak még az olaj husáng sem árt, gondoskodik róla önkaratából valóságos monogenezissel, hogy elpusztított látószerve, világosságának forrása ismét kikristályosodjék, sőt mikor azt látta, hogy egy szem nem elegendő többé neki, hogy jól lásson, lassanként mind több és vigyázó őrszemet boesátott ki magából, valamennyit mint koronás diadém fénylő gyémántjait, homlokának díszül viselven. S mindent maga tette, nem kérve segítséget senkitől, büszke önérzetének tudatában azonban elfogadta mindig a megérdemelt jutalmat másoknak tett szolgálataiért, ha azok hatalmasabbak voltak ő nála, gyengébbet azonban csak jötekonyaságot gyakorolt és sohasem kérdezte: vajh, mivel érdemelted ki, hogy szememet rád vessem?!

De nem kell gondolni, hogy nehéz mozgásában valami tespedt vár lakoznék és csak szeme villanása mutatja, hogy el: óh, nem, ha a mi óriásunknak jökedve van, kipihente a fáradsalmakat, amelyeket különféle bajoknak testén való átvonulása folytán érezett, szívesen áll szóba jó embereivel, ismerősökkel, szomszédokkal, sőt idegennel is és ekkor már

nemcsak szeme mozog, hanem a szíve is beszél, minden tagjával azon igyekezik, hogy vendége jól találja magát s ha bámulja is őt, ne vigyen el hazajába rossz emléket felőle.

Karjait már gyakran megmozdítja s mindenik — mert ráillik a s z á z k e z ü jelző — s mint egy-egy sudar tőgyfa ága hivatgatja, csalogatja maga felé a modern élet dalos madarait, amelynek nótáit szívesen hallgatja, akár fülemile melodija, akár pacsirta kedves éneke, vagy esetleg elvonult bölömbika bugás s csakugyan ráillik a mondás: nehezen tanul, de jól; mikor elérkeznek reá az unalmas órák, most már nem magabavonult mesés és regényes némaságban tölti az idejét, hanem százféle karjának százféle mesterségével mulattatja magát s ezzel egy új műfajt vezet be az esztetikába: a titanok szimfoniáját, amely hatalmasabb bármiféle filharmoniai hangverseny-darab, mert hiszen az is csak egy részét teszi amannak s mégis bámulatosabb, mert egytől-egyig családtagok benne a szereplők: ennek a modern titannak egy-egy tanulóknny, könnyen mozgó karja.

A melle sem zihál nehez lélekzetű, pihenő emberé módjára, sőt legelőször ez volt, amely túlért a saját testen, mert egyszerre szivta magába észak, kelet, dél és nyugat klímájának sokfajú ozonját és erősítette vele a saját testét, a változatos lég rugékonnyá, szabadon mozgóvá, a szabadon mozgás pedig nagy testénél fogva mindenre hatalmasabbá tette, akik és amik környéké

ranesnoksági épületnél ugyanezzel a jelenséggel találkoztunk s a mostani eset legfeljebb a póthitel aránytalan nagysága által valik megdöbbenítővé. Hogy a könnyelműséggel határes eme gazdálkodás merőben illuzóriussá teszi a törvényhozás budget jogát s megzavarja magának a pénzügyminiszternek a kalkulussait is, nincs miért bövebben fejtegetnünk. Hiába való a pénzügyminiszter minden takarékoságra intő figyelmeztetése, az államháztartás rendjét ily körülmények közt merő lehetetlenség fenntartani, az ily meglepetések sűrű ismétlődése a mienknél erősebb alapon nyagvó budgetet is mihamar visszavetné a deficitek gyászos emlékeztető korszakába. Az országgyűlés saját alkotmányos jogköre iránt való kötelességet szegné meg, ha szigorú kritika nélkül intézne el a honvédelmi miniszternek ezt az ősi ülésszak legelején nepirandre kerülő törvényjavaslatait.

Az esküdtbírók életbeléptetése.

Az esküdtbírókról szóló törvény végrehajtására vonatkozó rendelet megállapítása végett egybehívott anket hétfőn folytatta Erdély Sándor igazságügyminiszter elnökielte alatt tárgyalásait. Székely Ferenc előadó előterjesztette a mut ülésben letargyalt 1-8. §. új szövegét, melyet hosszabb vita után némi változtatásokkal elfogadtak, mire végleg megállapították az összeíró lap mintáját. Megállapították továbbá azoknak a lapoknak mintáját is, melyek a felszólalásoknál használandók lesznek és amelyek különböznek a szerinti, a mint a felszólalásnak a laptromba való felvétel, vagy az abból való törlés a célja. Ezután áttért az anket a tervezet 9. §-ának tárgyalására, amely az ülés egész hátralévő részét igénybe vette. E szakasz szerint az alaplajstrom minden évben jun. 1-től 15-ig közzé kell tenni, a mit hirdetéssel tesznek majd közzé. A hirdetésben lesznek továbbá a felszólalásokra és azok elintézésére vonatkozó határidők is. A felszólalásokat és az észrevételeket az összeíró bizottság elnökén adják be szóval, vagy írásban. — Az összeíró bizottság elnökeinek ötelesek a felszólalások beadására kitűzött határrnap után a hozzájuk beérkezett jelentésekből kitűnő körülményeket is, melyeknél fogva az alaplajstromba fölvelet egyen elveszté esküdtképeséget, az esküdtbírók elnökével közölni és ugyanezekről a körülményekről jelentést tenni, miután az évi laptromot már közölnék vele.

megfordultak és találekonyosságával sok részben tulszaroyalta azokat is, akiknek meg erejük hiányát is ezzel kellett pótolni.

Csak egyrésze volt óriás testének, mely mozdulatlanul feküdt évszázadokon át, a láb, a melyet a szőke Tisza habjai zattattak. Amit mas embernek mesterségesen kellett véghezvinnie, azt a mi titanunknál elvégezte a természet maga: a Tisza habjai maguk vitték reá mindig az erősítő iszapfürdőt s ezzel nagy tekerre képesítették, de egyszersmind a nagyuri télenesgre szoktatással lustává is tették.

Igy történt, hogy azok, a kiknek nem volt idejük és módjuk labukat folyton a Tisza áradásában fürdetni s így csak karukra volt az, a mi a mi titanunknak ősi erőforrása volt: békóba vetették a Tiszát a maguk érdekében s benná tették ezzel a mi titanunknak óriási labát. S ez épen akkor történt, mikor szazamenő karja százfélé nyullott már, óriási melle kétszeres erővel szivta magába az idegen vidékek ózondus illatát s ezzel együtt a különféle klímák embereinek különféle erőmutatóit s nem feküdt immár elnyulva a modern óriás, hanem felült is szabadon minden oldalra nyugogatta karjait s kezdett uralkodni a vidéken s mar-mar felállott egészen, hogy meg is hódítsa azt, a mikor megbénult labá azt mondta: ne tovább!

Türheti-e ezt az az óriás, a mely már eddig fejlődött, türheti-e különösen akkor, mikor bennasaganak biztos az országa: ujra iszapfürdőbe kell sulyeszteni labát, csakhogy most mar — mert orvososság — nem szabad annak mérvét és minőségét a természet, vagy

Ezek után az elnök igazságügyminiszter a tárgyalás folytatását kedden d. u. 5 órára tűzte ki és az ülést bezárta. Az ülésen a főváros részéről Halmos János polgármester is résztvett, aki a vita folyamán több a fővárost különösen érdeklő indítványt tett, melyeket nagyobbbrézt el is fogadtak.

A vitás tengerszem. Hétfői számunkban beavatott forrásból merítve, ismertettük a vitás tengerszem kérdésének igaz stadiumát. Egy köayomatos ma annak kapcsán, hogy a tengerszem ügyében még az elbírálásra való előintézkedéseken kívül még más nem történt eddig, elmondja az ügy egész történetét az 1879-ben kezdett akció szerint Galiczia azért követeli a tengerszem visszacsatolását, mert 1769-ig mindig Galicziához tartozott. Ekkor Auszria határrendezés ürügye alatt Magyarországához csatolta. Hogy Magyarország mindamellett igényt formált a vitás területre, ennek oka, hogy a «Tengerszem» tulajdonképpen mindig magyar területhez tartozott, a régi időkbeli való térképek is mint a magyar területen fekvőt tüntetik fel. Magyarország a Balka folyót tekintette mindig határvonalnak, ellenben Galiczia a vitás terület mentén emelkedő hegygerincet kívánja határként megállapítani. Ezt azzal okolják meg, hogy a 17. század óta a Halastón mindig a lengyeleké volt a halászati jog, hogy a tison soha magyar tutaj meg nem fordult és hogy a vitás területen egész 1879-ig — a per kezdetéig — mindig lengyelek legettették barmaikat.

Isten verése.

Debreczen, jun. 30.

A Gondviselés keze nehezedett Magyarországra: sorsa jobbrafordultának utolsó reményeget vette el: a jó termést. Hónapok óta napról-napra rongálta a rossz időjárás az idei év terméskilátását; az utolsó hét az utolsó reménysugárt is elhomályosította. Elsőbb háromnapos rekkenő melegséget bocsátott a hiányosan fejlődött szemre, mely megfojtotta, összeszorította azt; azután három napig pusztító jégzivatar verte le a labon álló kalaszt oda, a honnan eredetét vette: az anyaföldbe.

Irtózatosság a tudósítások, a melyek arról az Istenületeiről előtűnk fekszenek; az ország délnyugati határatól, széles vonalban

a szőke Tisza habja járásának változó szélességére bizoni, hanem a modern tudomány minden fegyverének segítségével rendszeresen szorítva saját hatalma és akarata szerint kell használnia és élnie vele, hogy visszatérjen labába az életerő is, felállhasson.

Ma még béna az óriás, és mégis elismeri mindenki hatalmát s tisztelettel néznek egy helyben ülő hatalmas alakjára; de már érzi maga is bennasaganak nyűgét, már közel van, nincs Isten kezében jövőjének kulcsa, csak tőle függ, hogy iszapfürdőbe süyessze a lábát, — bámulni fog a világ — ha egyszer felállott, — mogostromolja, sőt es veszi az eget! . . .

Ki ne találná ki, hogy Debreczen ez a modern óriás, egyetlen szeme pedig híres főiskolája, melynek nem ártha ott sem tűz sem pusztítás, sőt ime folyton erősödött minden egyes elemi csapás után, az 1588-iki A m p l i s s i m u s C o e t u s folyton fejlődik s az öntanító rendszer belyett 1635-ben Rákóczi György feállítja a második tanszéket, mely ma is fennáll az Apaffy-alapítványból; ugyanezektől beleolvad a váradi kollégium s bár közben a deakágnak Beregszászra kell menekünie, 1703-ban már 3, 1711-ben 4 rendes tanára van, 1800-ban pedig felállítják az első jogi tanszéket s az akadémiai tanszékek száma 1848-ig 10-re emelkedik, 1855-ben pedig megnyílik a külön tanítóképző intézet 2 tanárral, mely szám a mai napig 10-re emelkedett a mellettképzőkével együtt a gimnázium pedig a híres Maróthy György, szervezésében 1741-ben alakult s publicus, praceptorok tanítottak benne, aztan átmege a

fel az egész Sáros vármegyéig sivataggá változott az arany kalászszaal ékes magyar föld. Az országnak egy harmadrészében nem aratnak az idén; és Péter és Pál napján, a mikor az országszerte meginduló aratás százmilliókkal szokta gazdagítani a magyar népet, a biztosított jövő megnyugtató érzése helyett a bizonyos inség keserű tudata szorítja össze szívünket.

Mi lesz ebből az országból? Honnan pótoljuk ezt a rettenetes hiányt? Mivel helyettesítsük azt a rengeteg elveszett értéket, a mire annyira számítottunk és a mire oly nagy szükségünk volt? Honnan teremtsük elő mindazt, a mit az elnyomó hatalom eddig követel és ezután fokozottabban követelni fog? A póthiteleteket, a katonai kiadásokat, a fölemelt kvótát? Mivel tartjuk fönn népünket a jövőnek, hogy el ne zülljön, világga ne széledjen? Hogyan segítünk a százezernyi gazdán, a kinek nem hogy eladó, de betevő falata sincs? Hogyan mentjük meg az iparost, a kinek nem lesz vevője? Hogyan óvjuk meg az összeomlástól ezt az egész társadalmat, a melyet a földre es annak gazdagságára építettünk, mikor ez alap is szétmorzsolódott, tönkrement? Kitől kérjünk segítséget? Honnan várjuk azt a hatalmas kezét, a mely értünk nyul és a nyomorból kiemel, az elpusztulástól megóv bennünket?

A kormánytól talán? Igaz, a kormány hatalmas. Hatalmi eszközeivel, pénzével, nyomásával erőt vett e szegény ország fölött és most annak minden hatalma, minden ereje az ő kezébe fut össze. Nincs már többé parlament; lélek és akaratnelküli bab az, csak kormány van. Nincs már többé megyei, városi, helyi autonómia; csak kormánykarakat van. Nincs már társadalom, közvélemény: csak kormány-prancsok van. Az ő védőöskége alá fut mindenki és a kit ő védőszárnyaival betakar, az meg van védve, akit kitagad, az ki van közölsítve. Alázzuk meg meg hat mink is fejünket az Isteni látogatás e nehéz napjaiban az országért, az ország népéért folyamodjunk ő hozzá mert az ő kezében van minden erő és hatalom. Ő még segíthet, ep azért mert oly hatalmas.

A közterhek emelése vagy leszállítása csak egy szavába kerül.

Rövid idő alatt virágzó ipart teremthet s így kenyeret adhat a népnek: erre megadja a módot neki a törvény.

Ratio-educationis óta kiadott tantervvaltoztatáson, 1873 óta pedig rendszer 8 osztályú főgimnázium 1891-től állandóan 12 osztályúval összesen 222 tanárral és 760 növendékkel. Gyűjteményei is folyton szaporodtak, jótékony alapítványai szintén, ugy hogy a legációk valószínű jövedelmét is beleszámítva kb 450000 frt. évi segélyt oszt ki az idén a főiskola Könyvtára 650000 kötetből áll sok nevezetességgel, Van továbbá benne képgyűjtemény, nyilvános olvasótermei pénz és éremgyűjtemény, régiségi, filológiai, etnográfiai, természetrajzi s főként természettani muzeum, mely 652 eszközzel a vidékeken ma is legelő s eddig 500 ezental pedig 1000 frt. áll gyarapítására, rendelkezésre evenként.

Második szeme Debreczen városának elemiiskolái hatalmas tömege, mely ma összesen 75 osztályt számlál, aztan következnek a kath. gimnázium, a főreálisiskola, két felőbb leányiskola, gazdasági tanintézet, kereskedelmi akadémia, kereskedő és iparos tanoncziskola, nőipariskola, zenede, bábaképző, stb., stb.

Karjait a művelődési és társadalmi érintkezés gőczpontjai alkotják. Ezek: az öt könyvnyomda, a tanáregyesületek, az öt napi és hat hetilap, a színház, a Csokonai-kör, tanítótestület, a különféle kaszinók és társaságok, gazdasági egyesület, kereskedő tarsulat, a dal-egyletek, tornaegylet stb., stb., aztan a jótékony nőegyletek, szegényház, Margit-fürdő stb.

Hatalmas testét az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság művelése alkotja, alapuiván az utolsó s a két első segítségével mint

Magyarország összes politikai erejét egyesítheti a szétzillogó Ausztria ellen és így megóvhatja Magyarországot a jogtalan kizsákmányolás ellen.

Rendelkezésre áll a nagy közlekedési hálózat: nagyszabású tarifa-politikával megváltoztathatja az ország egész gazdasági helyzetét.

De hát fordulhatunk-e ehhez a kormányhoz?

Irgalmas Isten, hisz ez nem a mi kormányunk!

Nézzétek mikor a magyar nemzet képviselével beszél, hogy sugárzik le arczáról a gőg és megvetés! Nézzétek, mikor azt az alkut kell megkötni, hogy mennyit fizessen Magyarország a közös ügyekhez, — hogyan faradozik, hogy hazáját még jobban megterhelje.

Nézzétek, mikor a gazdasági kiegyezésben képviseli az országot, mennyi furfangot fejt ki, hogy hazája törvénybe iktatott jogai ne érvényesüljenek!

Magába száll-e ez a kormány, a mikor az Isten csapása végig suhog az országban?

Éltünk-e a megvető mosoly, hogy helyét adjon az ijedtség eltorzulásának?

Tudtára jön-e annak, hogy a mikor ő ennek az országnak minden kincsét fel akarja áldozni az idegennek, akkor a Gondviselés akként huzza keresztül az ő számításait, hogy megagadjon magától az országtól ezeket a kincseket?

Érti-e azt a felelősséget, amit annak kell éreznie, aki elvállalt kötelezettségeinek megfelelni nem képes?

Tudja-e már azt, hogy bármilyen simán szavazza meg a rendelkezése alatt álló parlament a póthiteleket és a fölemelt kvótát, az mind hiába történik, mert ez az istenverte Magyarország azt fizetni nem képes?

Ha nem tudja: az a háromnap, országos jégeső majd megtanítja rá. (L. M.)

Az országos meteorológiai intézettől a következő értesítést vettük: A hétfői és kedden a hazánk igen nagy részére vészhozó volt. Nagyszámú zivatarok hiusították meg a gazdák reményességét, hol nagyobb felhőszakadással határos záporokkal. 27-en Közép-Magyarország délnyugati részéről északkeleti irányban húzódó vonal mentén fekvő megyék

szenvedtek nagy károkat és ezek között különösen a dunántúli megyék. Fehér-, Zala, Vas-, Veszprém-, Győr-, Komárom-, Sopron, és Moson vármegyék igen sok helyen nagy jég volt, Nyitra, Bars, Hont, Nógrád, Heves szintén sokat szenvedtek, Zemplén és Sáros vármegye gazdáira is szomorú napok voltak ezek. Pest vármegyének északi része szintén a károsult vidékek közé tartozik. Eddigi értesüléseinkből ítélve a csapásól mentek maradtak a Nagy-Alföld közép és déli része, a keleti és délkeleti megyék.

Igy szól a meteorológiai jelentés, mely a tegnapi délig Budapestre érkezett adatokból beszél. Mi azonban — sajnos — immár többet is tudunk. Az itéletidő tegnapi esti 9 órára érkezett Debreczenig is s azóta már talán az egész országban végig robogott pusztító munkájában. E pillanatban még mi sem számolhatunk be a kárról, a melyet okozott, de látjuk azt, hogy a jelző szolgálat nagyon tökéletlen.

Most délután 3 órakor adják fel Budapestben az időjelző táviratokat s a vidékre ér késő délután, s alig tudja meg valaki.

Debreczenben is kiakasztják az emeleti folyosóra, a helyett, hogy kiakasztanák az utcára mindenki szeme elé.

Ezen a dolgon csak egy módon lehet segíteni: bá egész Európában belehozzák a c i r c u i t-rendszert: akkor d. e. 11 órakor már lehet prognózist adni. Ennek letesítése ma már a kormánynak elkerülhetetlen kötelessége.

KÜLFÖLD.

A 14 §. uralma Ausztriában. Bécsből jelentik nekünk:

A hivatalos Wiener Zeitung június 25-éről kelt gyászári rendeletét közöl az adók és közterhek további beszedéséről, valamint az állami szükségleteknek július elsejétől december 31-éig való fődözéséről. az 1867. december 31-éről kelt állami alaptörvény 14. §-a alapján felhatalmazza a kormányt, hogy az egyenes adókat és közvetett közterheket továbbra beszedje és a kiadásokat szükség szerint az 1898. évi pénzügyi törvényben megállapítandó hitelek számlájára fődözze. A pénzügyminisztert azon fölül felhatalmazza, hogy az 1898. pénzügyi törvényben megállapított

pitandó beruházási szükséglet fődözésére, a míg ez a beruházási járadék kibocsátása által nem történhetik, 20 milliót az 1868. jun. 10-ik törvény rendelkezéseinek figyelembe vétele mellett előlegképp szerezzon be.

A rendelet első része senkit meg nem léphet, arra mindenki el volt készűve, hogy az osztrák kormány, miután budget-provizóriumot nem kaphatott a Reichstráhtól, a császár-paragrafus révén fog gondoskodni az adók behajtásáról és az állami rendes szükségletek fedezéséről. Ez Ausztriában még alkotmányos. De a rendelet a beruházási kölcsön husz millió forintjából is szól. a mire nézve Kaizl pénzügyminiszter csak nemrég kijelentette, hogy ezt a kölcsönt nem imitálhatta az obstrukció folytán. Ilyenmő akcióóra a 14 §. nem hatalmazza föl a kormányt. De utóbb úgy látszik mást gondolt és úgy eszközöli a beruházásokat — hidjavítást utépítést stb. — a hogy éppen lehet: azzal a kibúvóval, hogy a husz milliót előlegképpen veszi föl a majdan megalkotandó törvény létrejöttéig. Szükséges abszolútizmus vagy valóságos alkotmányselelem: az ugyan már egyre megy Ausztriában.

Az új francia kormány.

A miniszterium megalakult s a formaszertű kinevezések is megtörténtek. A hivatalos lap tegnapi közölte az új miniszterek kinevezését. Még az utolsó pillanatban is voltak nehézségek; Bourgeois esdekelve kerték barátait, hogy ne lépjen be Brisson miniszteriumába, maradjon hű eszméjéhez s ne tántorodjék el tőlük, de miután Brisson kijelentette neki, hogy nélküle semmire se vállalkozik és hogy megbizásának kudarczáért őt éri majd a felelőség, végre mégis részánta magát Bourgeois közoktatásügyi miniszterség elvállalására. Az új miniszteriumban két új név van: Troiullot, 46 éves, eddig ügyvéd volt és Maruéjous, 51 éves, régebben megyei hivatalnok volt. A kormány legidősebbik tagja, Brisson 4 hét múlva lesz 63 éves, legfiatalabb tagja, Cavaignac, most 45 éves. Brisson már volt miniszterelnök Delcasse, aki most külügyminiszter, régebben gyarmatügyi miniszter volt. Peytral pénzügyminiszter már egyszer betöltötte ezt a tisztséget, Sarrien is volt már igazságügyminiszter, azonkívül kétszer volt belügyminiszter; Viger, Bourgeois, Cavaignac, Lockroy sokkal ismeretesebb alakok, semhogy újra be kellene őket mutatni. Peytral kivételével, aki szenátor, az összes miniszterek a kamarától vannak véve. A keddi minisztertanács megállapította azt a programot, melyet Brisson má csütörtökön a kamarában fel fog olvasni. A boulangista lapok azt írják, hogy ebben a programban egy igen éles passzus lesz a Dreyfus-barátok ellen. A miniszterium egységesen radikális ugyan, de ennek ellenére egyetlen kérdésben sem ért egyet. A mérsékelték magukon kívül vannak kizorításuk miatt, melyet csak ők maguk okoztak; pártjuk nagyon hidegen készül fogadni az új kormányt.

Az új kormány véglegesen a következőképp alakult meg:

Brisson elnökség és belügy,

Delcasse külügy,

Peytral pénzügy,

Sarrien igazságügy,

Bourgeois közoktatásügy,

Cavaignac hadügy,

Lockroy tengereszet,

Troiullot gyarmatügy,

Maruéjous kereskedelemügy,

Viger földmívelésügy,

Tillaye szenátor közmunkaügy és

Mougot posta- és jáviró-ügy.

A belügyi államtitkárságot Vallé veszi át.

Brisson lakásán az új miniszterek hozsuzu ideig tanácskoztak. Megállapodás létesült a következő pontokban:

1. Az új kormány programja az országgyűlés mindket házában a köztársasági unió szellemében lesz szerkesztve.

2. Az alkotmányhódítás kérdését egyelőre elhalasztják.

tűdökkel magába szivja észak, kelet, dél és nyugat különféle aramlatait. Regente a 15 napos Szabadság, a híres debreczeni vásárok útján, melyekre minden részéből a világnak szabad volt megjelenni, most pedig a vasutak által közvetített forgalommal, melyet a kereskedelmi és iparkamara és a különféle pénzintézetek emelnek.

De hatalmas testének arányát legjobban háztartása mutatja, amely egy millió ft. nyers bevételt mutat fel, ha mindjárt pótdadóval is de hiába, bna a láb. nem áztatja a Tiszat Hortobágyot. Ha ez bekövetkezik, akkor ujra talpra áll Debreczen, sőt meg is ostromolná az eget, — mert meg fogja alapítani az egyetemet.

... Ezt a remek perspektívát mutatja az a kis zsebkönyv, melyet a múlt hét végén kaptunk s amelynek czime a következő: **Debreczen rövid ismertetése 1898.** Melléklet az orsz. középisk. tanáregyesületi közlönyből az debreczeni közgyűlés alkalmából. Szerkesztette Sinka Sándor, a debreczeni ev. ref. főgimn. igazgatója, melynek 87 lapos tartalma után a város színezett térképe van beillesztve s benne a fentiek következő ezimek alatt vannak megírva: I. Debreczen város rövid története 1-18. II. II. Debreczen irodalmi és kulturális életének vázlatja 19-30 II. III. Iskolák, jótékonyági és emberbaráti intézetek 31-57 II. IV. Debreczen ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági viszonyai, háztartása, a Hortobágy 58-72 II. V. Debreczen nevezetesebb épületei és egyéb látnivalói 72-86 lapokon.

A kiállítása igen csinos, a tartalma pedig megfelel külsejének. Általában igen élvezetesen és hangulatosan, s ami legfőbb, igen alaposan van megírva, egyebet apró tollhibánál nem igen róhatunk fel benne. Ilyen pl. az, hogy a Debreczen-nagyváradai Értesítő szerkesztője meg ma is Ziehermann H., holott az év eleje óta fia Nyiri Geza szerkeszti; nem értjük tovább, hogy miként érti szerző az utczák jobb és baloldalát. Eléinte úgy látszik, miatha csak a séta irányára határozta meg az utczának is jobb és baloldalát, a Hunyadi és piacutczákra tehát a nyíllal szemben aliva kell ezt értenünk, mégis a Szechenyi utczában szerző szerint — a Podmaniczky-ház jobb — a királyi tábla baloldalán van. Nem találjuk tovább a kis könyvben a tűzoltó laktanyát, mely pedig szintén érdekes látnivaló, a Tizenháromváros-utca történelmi jelentőségét, nem látjuk megemlíteni azt a különlegességet, hogy a vidéken Debreczen az egyedüli város, melynek három képviselője van, valamint sajnálatos nélkülözök annak megemlítését, hogy hogy Debreczen idegen szegényebb községek kulturális emelkedtetésére igen sokat áldoz.

De nem akadékoskodunk tovább csak kifejezzük elismerésünket a debreczeni tanári körnek az eszméért, Sinka Sándornak a szorgalomért és tudásért, a melyet belefektetett a városnak az áldozatkészségért, amelylyel kiállította ezt a kedves benyomású monográfiát s csak sajnálatunkat fejezhetjük ki, hogy piacra nem kerül.

Fejő.

4. A Dreyfus-ügyben a kormány a hadserögnök és a jogerős ítéletnek tiszteletet fog szerezni.

4. A gabona-vámok július elsején ismét életbe lépnek, a mely napon különben a vámokat ideiglenesen megszüntető dekretumnak érvényességi időtartama lejár.

5. Az új kormány elfogadja Delombrenak jövedelmi adórendszerét, mely a jövedelem progresszív megadóztatását elveti a személyes kereseti, valamint az ingóságok után fizetendő adót átalakítja.

A miniszterek tanácskozásában a külpolitikát alig érintették. Delcasse, az új külügyi miniszter előbb Hanotaux-szal, hivatalban elődjével fog értekezni és programját ahhoz képest fogja majd a minisztertanácsban kifejteni.

Képviselői körökben kevés bizalommal vannak az új kormány iránt, amely csak úgy tarthatna magát, ha a jobboldal ügyetlen módon Locroyt támadná meg, aki a tengerészeten labra kapott nepotizmusnak esküdt ellensége. Ha ez bekövetkezik, az összes köztársaságiak védeni fogják a kormányt. Ha azonban a jobboldal Melnet és Dupuyt nem zavarja, úgy a mérsékelt párt csakhamar többségre kerül.

A háború.

Madrid jun. 29. A tengerészeti miniszter azt mondta, hogy azt hiszi, hogy Damara tengernagy hajórája már áthaladóban van a Suez esatonán. Hozzátette továbbá, hogy alaptalan az »Audax« torpedónaszád hajó megrogalásáról szóló hír.

Madrid, jun. 29. Santiago de Cubából érkezett táviratok szerint Shafter tábornok expedíciójának 380 katonája támadást intézett Vomite ellen.

Havanna-i jelentés szerint az amerikaiak a legutolsó ütközetben 22 halottat és 78 sebesültet vesztettek, az amerikai hadtest nem folytatja az előre nyomulást Santiago de Cuba ellen, hanem visszavonul a tengerparthoz, a hol sáncokkal megerősített tábort üt, hogy az újabb segédesapatokat megvárja.

Madrid, jun. 29. Egy manilai távirat nagyon valószínűnek mondja, hogy Augusti tábornok sürgetésére az idegen hadihajók tengernagyjai össze fognak ülni, hogy a manilai helyzet felett tanácskozzanak.

Washington, jun. 29. S h a f t e r tábornok tegnap este 8 órakor Sidney-ből a következőket táviratozta:

Jól haladunk előre, ma megszálltam a Santiagótól 3 mérföldnyire fekvő előre tolt állomást, a melyet az ellenség tegnap feladott.

London, jun. 29. A »Daily Telegraph« Hongkongból jelenti te napi kelettel: Híreket nemet helyről teljes nyomatekkel kijelentik, hogy lehetetlen az, hogy a Manilából származó amerikai hírek helyesek lennének, amelyek Nem-tország intervenciójára vonatkoztak. A német tengernagy sohasem keltett ilyen reményeket sohasem tett ilyen ígéreteket.

Madrid, jun. 29. A Bisayas szigetek és Mindanaos főkörmányzójának egy távirata azt mondja, hogy ő megverte a felkelőket és megölte Arce felkelő vezért, Aguinaldo helyettesét. A kormányzósága alatt álló egész területen nyugalom van. A mindanaói malajok legelőkelőbb vezetői felkeresték a spanyol kormányzót és azt mondták neki, hogy ők tudják azt, hogy Spanyolország az Egyesült Államokkal háborút visel és hogy ők hajlandók Spanyolország szuverénitására megvédezésére Spanyolország mellett harcolni.

Madrid, jun. 29. Egy Hangkongba érkezett gőzhajó híreket hozott Manila-ból folyó hó 25-éről. Ezek szerint a spanyolok el vannak tölve, hogy nem adják meg magukat, hanem a legvégsőig kezdenek. Igen valószínű, hogy már néhány nap múlva mi helyt Merritt tábornok csapatai megérkeztek, elkezdett küzdelem lesz szárazon és vizen. Azt hiszik, hogy a német hadihajók megfogták akadályozni Manila bombázását, a spanyolok még f. 14-én is serényen dolgoztak

Manila védművein. Azt állítják, hogy Henrik porosz herceg a kínai vizekből egy német hadihajón a manillai kikötőbe fog érkezni. Augusti főkapitány elfogott családja Pampang faluban van, a hol számos felkelő őrzi. Megerősítést nyer az a hír, hogy Augusti a lido az idegen hatalmak képviselői részéről kifejezett azt a kívánságot, hogy Augusti családját boesássa szabadon, megtagadta, azzal a megjegyzéssel, hogy a családdal jól fognak banni, de hatalmában akarja őket tartani bekövetkező események biztosítékul. Augusti a lido Cavitet átengedte az amerikai csoportoknak és Imusa ment. Párthivei attól tartanak, hogy megmergezzék őt és erőlyes övintezkedéseket tesznek.

Rio-Buama, jun. 29. Nem hiszik, hogy az amerikaiak néhány nap leforgása előtt offenzív mozdulatokat tennének. Előbb az utakat kell jó állapotba helyezni az élelmezésre való tekintettel.

Madrid, jun. 29. A Fabraügnökség jelentése szerint a regens királyné ma aláírja azt a rendeletet, amely felhatalmazást ad arra, hogy Cadixban halandéktalanul egy segédcirkáló-hajóhadosztályt alakítsanak, a mely négy főszerelt gőzhajóból fog állani.

New-York, jun. 29. A »New-York Tribune« jelentése szerint az egyiptomi kormány azt a határozott hírt kapta, hogy a spanyol szénszállító hajók 4000 tonna szenet visznek magukkal és utasította Port-Said kormányzóját, közölje Camara tengernaggyal, hogy semmiféle körülmények közt sem engedi meg, hogy szenet vegyenek fel.

New-York, jun. 29. A »New-York Herald« közöl egy juragnai táviratot f. hó 27-ről, amely szerint Uauzanillából érkezett jelentések azt mondják, hogy Paudó tábornok lemondott ama szándékáról, hogy 10,000 emberből álló segédesapatot vezet Sanjagoba. A tábornok állítólag visszatért Manillába.

Olvasóinkhoz.

Nagy és nemes eszmének zászlóját viszi győzelem felé a »Debrecezen« Csak egy szó van ezen a zászlón, de ez jelzi az egész programot, melyet Magyarországon minden őszinte gondolkozású és meggyőződésű áruban nem bocsájto ember örez.

»Függetlenség!«
Függetlenség szellemi és anyagi téren Magyarország számára, ez azon ezé melyért küzdünk és melytől el nem tántorodunk soha.

Nem nagyhangú fraziszokkal, melyeket hatásra hajhászok használnak, de komoly meggyőződésből, igaz tiszta hazafiságból merítjük gondolatainkat, melyek bennünket irányítanak.

Vezérezük mindenkör azt a magasztos és nemes politikát jutadjak érvényre, mely a függetlenségi párt programját képezi.

Vezérezük sorából felemlítjük a következőket: Dr. Bakonyi Samu, Dr. Bartha Bela, Bartha Mór, Dr. Benedek Janos, Hentaller Lajos, Dr. Gulyas István, Kósa Barna Kohányi Gyula, Marton Imre Nagy Zsigmond, S. Szabó József és Tamás József.

Ezenkívül birjuk K o s s u t h Ferencz-től azt a felhatalmazást, mely feljogosít egyedül bennünket arra, hogy E—s nyomán ragyog vezérezük közölhesük.

Eros hitünk, hogy Debreczen városa és Hajdu megye függetlenségi párti közönsége méltányolja munkálkodásunkat és nem tagadja meg tőlünk pártfogását.

Nem csak arra kérjük lapunk barátait hogy a jelen évnegyedbe lapunkra előfizessenek, de azon kérelemmel fordulunk hozzájuk, hogy a »Debreczen«-t ismerősek és barátaik körében ajánlani sziveskedjenek.

A DEBRECZEN szerkesztősége.

A »DEBRECZEN« előfizetési ára:

Egész évre	— — —	10	frt
Félévre	— — —	5	»
Negyedévre	— — —	2	frt 50
Egy óra	— — —	1	»

Egyes szám ára 4 kr, s kapható minden hirdlap elárusítónál és dohánytözsdeben.

Táviratok.

Földrengések.

Budapest, jun. 30. A Debreczen er. táv. A rettentő csapás, mely Magyarországon zivatar és jégeső képeben pusztított, Olaszországot is meglátogatta s mint Rómából jelentik, az ottani csillagvizsgáló observatoriuma ma reggel 4 óra 57 perczkor gyenge földrengést észlelt. A rocca di papai observatorium is észlelt földrengést és ez utóbbi községben érezték is azt. Paggio-Mirtetoban is érezték földrengést.

Az új francia kormány.

Budapest, jun. 30. A Debr. ered. táv. P á r i s b ó l jelentik: A mérsékelt és konzervatív republikánus lapok kedvezőtlenül fogadják a B r i s s o n kabinetet és azt gyanítják, hogy az általános politika miatt benyújtott interpelláció felett ma meginduló vita a kormány leszavazásával fog végződni. A radikális lapok meg vannak győződve, hogy az igazi republikánusok kabinetjét nagy többség fogja támogatni. A szocialista organumok elismerik, hogy a Brisson nem elégti ugyan ki őket, mégis el vannak tölve arra, hogy türelmmel lesznek és nem fognak a mérsékelt kezére játszani.

Budapesti áru és értéktözsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —
Távirati tudósítás.

jun. 30.

Határidőüzlet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	9.37
Buza tavaszra	9.46
Tengeri	5.26
Tengeri júliusra	5.26
Rozs őszre	6.70
Zab szeptemberre	5.75

Értéktözsde.

Zárul 1 órakor.

Osztr. hitelrészvény	358.80
Magyar »	394.—
Államvasuti	360.75

HIREK.

* **Ítélet-ido.** Lapunk más helyén emlékezünk meg arról az országos csapásról, a melyet a tegnapi és tegnapelőtti viharok és jégesők okoztak. Itt csak azt említjük meg, hogy — sajnos — a mi városunkat sem kímélte meg ettől a Gondviselés. Tegnap és tegnapelőtt olyan rekkenő hőség volt, mely előre vette a közelgő zivatar sötét árnyékát s az tegnap este napszállat után meg is érkezett. És pedig nem úgy mint rendszeren szokott s mint a tegnap délutáni lapok hírei után várható volt, nyugat felől, hanem delkeltén rántotta ki kardját az első villám közel a szemhatár legaljához, kb. ¼ 9 órakor s onnan kelt lomhan, de annál veszesebben, mind sűrűbb és erősebb villámítás között a sűrű felhőtömeg, míg fél 9 órakor megérke-

zott az első dörgés, néhány perc múlva az erősebb szél és 9 órától 2 órán át szakadt a magas égből s teljesen lehűtötte a levegőt. Reggel már borult ég és délután, de azért a hőség is emelkedik, a miut a nap feljebb-feljebb szállott s a 9 órára megindult zápor valósággal lenyomta a levegőt, hogy néhány perc múlva lehűtse a szél, mely összekuszálja az éret és megdől, vetést és helyet adjon egy másik rettenetes zivatarnak, mely 11 órakor délelőtt ért véget, közben még a nap is kísült és a vihartól meghagyott virágzó szőlőket ragyával fenyegette meg. El vagyunk készülve már a legrosszabbra is, hiszen magánál az Első magyar általános biztosító társaságnál több mint 1000 jékkárt jelentettek be. Isten, irgalmazz!

* **A debreczeni h. nánási h. é. vasut részvénytársaság** ma d. e. 10 órakor tartotta évi rendes közgyűlését a városhaza nagytanácstermében Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöke alatt, melyen dr. Király Ferenc titkár előadó javaslatára elfogadták a lapunkban már közölt igazgatósági jelentést s az abban foglalt indítványokat s az igazgatóságból s felügyelő bizottságból kilépő tagokat újra beválasztották.

* **Országos tanargyűlés.** A középiskolai országos tanargyűlés: július 4. 5. napjain Debreczenben tartandó közgyűlésre a tagok zöme vasárnap este 6 óra 50 perczkor érkezik meg. A közgyűlés a főiskola dísztermében lesz s hétfőn d. e. 9 órakor kezdődik. Az első napi ülés napirendje a következő:

Napirend.

I. Beöthy Zsolt elnöki megnyitó beszéde. Üdvözlések.

II. Hivatalos jelentések:

Négyessy László főtitkár évi jelentése.

Müller József pénztáros évi jelentése.

Tiber Ágost évi jelentése a segélyző alap pénztáráról.

A pénztárvizsgáló bizottság jelentése.

III. Az egyesület ügyrendjének tárgyalása.

IV. Indítványok.

1. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok két pontjának módosítása tárgyában.

2. Rombauer Emil indítványa a vallás és közoktatás miniszteriumhoz intézendő évi összefoglaló jelentések rendszeresítése tárgyában.

3. A pápai tanári kör indítványa a felekezeti tanárok nyugdíjgye tárgyában.

4. Bozóki Endre indítványa a középiskolák elnevezése tárgyában.

5. Egyéb esetleg felmerülhető indítványok.

11. órakor Csokonai Vitéz Mihály szobrárt koszorúzzák meg.

Délben a város nevezetességeinek megtekintésével telik el. Este a városi dalegyütet rendez dal és zeneestélyt a vendégek tiszteletére a nagyerdőn.

* **A nőegyleti választmány** tegnap d. u. tartotta a Stefánia árvaházban évnegyedes rendes gyűlését Veresné Szathmáry Teréz elnöke alatt. Mindenekelőtt az elnök mondott a választmányának szives köszönetet azért a meleg ovációért, melyben a vasárnapi diszközgyűlésben őt részesítették, valamint a neki ajándékozott szép emléktárgyakért. Kérte a választmányt, hogy tovább is tartsák őt szívökbe zárva s támogassák eddig buzgóságukkal nemes törekvéseiben. A választmány meleg köszönetet szavazott Szabó Kálmánéknak, aki faradhatatlanul működött úgy az emléktárgy létrehozása, mint a diszközgyűlés sikere érdekében. Majd gr. Korniss Zsigmondné, nőegyleti volt tiszteletbeli alelnök halálát jelentette a titkár s indítványozta, hogy az elhunyt feletti részvet, valamint érdemei jegyzőkönyvébe iktattassanak. Az indítvány azzal a kegyelettel fogadtatott, amely az elhunyt nemes grófné iránt mindenki keblében él. Ugyanez a titkár jelentette, hogy az árvaházi iskola vizsgálja 25-én folyt le és pedig meglepően szép és díszes eredményel, amely Kovácsy Sarolta tanítónőnek buzgalmát és ügyességét mindennél

ékebben hirdette. Minthogy nevezett tanítónő múlt évben egy évi próbaidő mellett alkalmaztatott, a választmány őt most állandósította. Végül az évnegyedes segélyosztást eszközölte a választmány: kiosztván a szegények közt 3 óra több mint 300 frtot.

* **A debreczeni kerékpáros egyesület** — mint már jeleztük — Vasárnap július 3-án tartja első versenyt, melynek programját ma kaptuk meg s bolnap számunkban jsmertjük részletesen.

* **Az iparos-kör és az ipartestület.** A debreczeni iparos-kör választmánya tegnap ülést tartott amelynek egyedüli tárgyát az ipartestület alapszabályai jóváhagyását megtagadó miniszteri leirat képezte. A tekintélyes számban megjelent előkelő iparosok kijelentették, hogy a leiratot ez alkalommal bonczkés alá venni nem akarják, és bizony hiszik és reménylik, hogy a törvényes folyományokkal élnek és úgy a miniszter mint a szakrefrens előtt az ügyet kellő világításba helyezi, a miniszter ezen leiratot hatályon kívül helyezi, mert az iparos kör az ipartestületet ma is a törvény követele feltetelek szigorú és pontos betartásával megalakulnak tekintik. Kimondta egyuttal a választmány, hogy a kormányos jogával és a magas miniszteriumhoz úgy a saját küldöttség által felviendő, mint az ipar és kereskedelmi kamara közgyűlése, valamint a nemes város köztörvényhatósága útján feliratot intez, amelyben az ipartestület alapszabályainak jóváhagyását kéri.

* **A Petőfi Dalkör** tagjai újabb beléptek alapítólul özv. Steinfeld Mihályné, Alföldi Gábor, Rendes tagokul: Kovács Ferenc, S. Szabó József tanár, Ziehermann Herman, V. Nagy Károly, Balla Bertalan, Fries Józsefné, özv. Nagy Sandorné, Lókodi Gábor és neje pedig ez 1948/9-iki írők és művészek arckép csarnokát ajándékozta a körnek.

* **A szoboszlói dalárda** szombat este dalestélyivel egybekötött táncmulatságot rendezett a Pavillon nagytermében. A dalestély pompásan sikerült, Debreczenből is igen sokan rándultak s természetesen jól is muattak, mert szünni nem akaró jókedvvel táncoltak mindaddig míg csak a vonathoz nem kellett menni. A tiszta jövedelem az aradi országos dalverseny-ut költségére fordítatik.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonaim, jóbarátaim és ösmerősem, kik bold. testvérem, Bihary Lászlóné sz. Tóth Mária temetésén résztvettek, vagy részvétüket más uton kifejezték s ezzel mély fájdalomamat enyhíteni igyekeztek, fogadják legőszintébb köszönetemet. Tóth Gergely.

Ötven forint a megtalálónak. P. Nagy Árpád dohánytőzsde tulajdonostól elloptak egy értékes kerékpárt. Nagy 50 frtot ad annak, ki biciklijét visszaadja.

A korcsmárosok réme.

Debreczen, jun. 30.

Két veszedelmes csaló üzte garázdalkodásait egy idő óta városunk területén.

A korcsmárosoknak voltak rémei ezek a notárius családok.

Vakmerő szedelgésről rántotta le a leplet a II. kerületi rendőrkapitányság. Közkeresetre szövetkezett kéttagu zsaroló társaságnak jött a nyomára s az egyik bűnöst Erdélyi István napdidíjas személyében mindjárt az első kihallgatás után letartóztatta, a második vallatás után pedig átadta a kir. ügyészségnek. Bűntársa Bánk János pénzügyőri szemlést Szoboszlón, akinek kézrekerítése iránt távtratilag intézkedtek.

Ez a két régi jó ismerős és barát, Erdélyinek a vallomása szerint Bánknak ötletére f. hó 17-én sorba járt egy serg vendéglőt, b o r m é r é s t és szatócúszletet s mindenütt szabálytalanságok és jövedéki kihágásokat igyekeztek fölfedezni. Erdélyit a pénzügyőr úgy mutatta be, mint polgári biztost,

sőt itt-ott hol pénzügyi titkárnak, hol tanácsnoknak szólította.

Délutáni 2 órától esti 10 óráig körülbelül 20 helyen fordultak meg, ambar ez ideig csak 14 panaszos jelentkezett.

A pénzügyőr mindenütt hivatalos minőségben lépett fel s a tapasztalt vagy ráfogott rendtelenségekről, szabálytalanságról jegyzőkönyvet vettek fel s bírsággal fenyegettek a meglepett, sarokba szorított üzletlajdonost. zután pedig kiegyezést ajánlottak s 10—5—2 frt. fejében hallgatást ígértek.

Sikerült ily módon a Pavillon laktanya kantinosát is becsapni s a tényvazlaton ott szerepel az inspeziós tiszt neve is, de amely aligha nem hamisított. A Baross kávéházban majdnem rajta vesztek, mert a kávé kételkedett az Erdélyi polgári biztosi minőségében, aki azzal igyekezett kivágni magát, hogy ő még csak ideiglenes helyettes polgári biztos. Mig a kávé tévedésből a központi rendőrségre küldött, ahelyett, hogy a kerületi kapitányságnál tett volna feljelentést, a két jó madár elillant.

Furcsán jártak a Csicsogó korcsmárosával, a ki a kiállított 2 frt helyett 1 frtot és 2 db 20 fillérest adott át Erdélyinek. Ez izgatottan vágta zsebre a harácsot s későn vette észre, hogy őket is megcsalta más.

Erdélyi helyzetet, aki tagadja, hogy ő barhol is kypott volna pénzt, súlyosítja az, hogy harmadnap múlva visszament a Csicsogóba s követelte a huszfilléresek kicserélését két koronával.

A furcsagos korcsmáros élvén a gyanúval ravasz mosoly mellett utasította vissza a biztos ur nagy hangú követelését.

Azt is megcselekedték a kincstár érdekében eme fogadatlán ellenőrzői hogy a boros és pálinkás üvegeket kosár száma kobozták el. Egyik korcsmárosra ráfozták, hogy borral teli hordói ninesenek bitelesítve s mármár taigást hívtak, hogy a szabályellenes hordót borostól elszállítsák, mid n néhány csengő korona láttára meglágyult a szívek.

A turpisságot a véletlen pattantotta ki, ambar a szedelgesnek a hire bizonytalan formában már egy hét óta szállong s a pénzügy igazgatóság a család, zsarolás kiérlet és zsarolás elkövetőinek nyomozása iránt átiratot intezett a rendőrséghez. De midőn ez az átirat megérkezett Vég Gyula tb, főkapitány már nyomon volt, egy levél segítségével, amelyet az Erdélyi István névvel azonos nevet viselő egyik rendőrtisztviselőnek kézbesítettek s ez tévedésből felbontotta, de a nélkül, hogy végig olvasta volna, mindjárt elküldte oda, ahova szólt.

Ámde az első sorokból is eleget lehetett tudni. A titok el volt árulva.

Erdélyi István 38 éves, nős, de a nejétől különválva él, Jo családából származik. 3 gimnáziumot végzett, Katonasága után pár évig pénzügyőr volt ő is. — Majd különféle segédjegyző lett. Az aradi állomásnál mav. díjnok volt, irnokoskodott. A városhoz a múlt év őszén vettek fel, különösen finom metszéshez hasonló szép írásáért.

Mert Erdélyi, mint szépíró bravur etteket követett el. Egy levelező lapra le tudta írni Schlauch Lőrincz biboros jubiláris nagy beszédet. Egész könyveket lemásolt úgy, hogy a másolat egy-egy törsénelmi nagy alak jól talált arcképét mutatta. Így rajzolta le sok-sok ezer betűből Ö Felsége a Király, Kossuth Lajos és legközelebb Vilmos német császár arcképét. Ez utóbbit, amely 129.000 betűből áll, a császárnak küldte ajándékol Berlinbe.

A másik zsaroló, Bánk János pénzügyőrt szemlést Szoboszlóról kisegítőül helyeztek aj ideiglenesen Debreczenbe 2 frt 90 napidíj mellett: Bánk, aki így tönkre tette a jövőjét, nős és több gyermek atyja.

Bezkó Samuel rendőrfőkapitány előterjesztésére Simonffy Imre polgármester sürgősen elbocsájtotta a díjnoki állásból Erdélyit.

A két veszedelmes csaló pedig bizonyára nem lesz réme a korcsmárosoknak, melyeket addig maráldozatokul kiszemeltek.

Zenedénk érdeke.

(Egy kis helyreigazítás.)

A Debreczen 148-dik számában K. Gy. cikkem reflektálván a D. R. Ujságban a zenedéről írt közleményre, többek közt rám is hivatkozott, mint aki azt mondta, hogy a városi zenedének nincsenek okleveles tanárai. Bocsánat, ez az állítás félreértésen alapszik. Én nem azt állítottam, hogy a városi zenedének nincsenek okleveles tanárai, hanem azt mondtam, hogy kevés ott a rendes, okleveles tanár.

Hiszen ott van Brück Gyula, nemcsak okleveles, hanem művész tanár; ott Friedmann Samu zeneakadémiát végzett hegedű tanár, ott van Pavelko zeneakadémista. Hitesyről nem is szölok, hisz ő már 25 év óta működik itt.

Akkor is, most is csak azt mondom, hogy alkalmazzanak még egy Csello és egy Zongora tanerőt, végre pedig az irodalom, irály költészettan és szavalástan tárgyakra egy tanárt. Ha ennyi és ily tanerőkkel rendelkezik a zenede, úgy bátran kérheti egy város, mint a kormánytól a subventió fölemelését és azt meg is kapja.

De megkaphatja azonkívül a nyilvánossági jogot is, ha kellő tanerőkkel bír és mindenben követi a budapesti zeneakadémia tantervét.

Teljesen osztom és aláírom K. Gy. cikke ama paszusát, hogy a városi zeneakadémia igazgató tanácsába szaktanár is választassék be és egy szaktanár igazgassa a zenedét. Ugyanezt mondtam én is multkori cikkemben. Az adminisztratív dolgokban maradjon az eddigi igazgató, a ki bokros érdemeket szerzett magának a zenede körül, a kinek köszönhető, hogy a zenede még fennáll, amde artizst igazgató is kell oda, a ki újat teremtsen, a ki alkosson, a ki oda hasson, hogy a zenede a budapestivel egy niveau álljon.

Ismétlem, a zenede Brück, Friedmann, Pavelko és az öreg Hitesyben első rangú művészeket bír. Hitesy azonban már meg is érdemelte a teljes nyugdíjat. Állítsák Brücköt az összhangzattan és a felsőbb osztályok élére; Pavelko és még egy tanár vagy tanár az alsóbb és középosztályokat vezesse. Friedmannhoz alkalmazzanak még egy hegedű tanárt, a ki a Csellóban is művész. Tanítsák az irodalmat, zenetörténet, irály és költészettant, szépszéztant, mitológiát stb. szóval: a zeneakadémiák rendes tárgyait. És végre is — Katóval szólva — az utolsó szavam a zenedéről írt és irandó közleményemben az volt és mindig az lesz, hogy fuzionáljon a két zenede; olvadjanak a Szotyori-féle zenede tanerői a városiba és akkor prosperálni fog a zenede.

Kuthi Zsigmond.

Erre a helyreigazításra csak az a megjegyzésem, hogy maga szorul helyreigazításra, mert nekem volt igazam.

A zenedének igenis nem okleveles zeneakadémiát végzett tanárai vannak. Az, hogy van olyan is, nem az egész; Brück Gyula nem ilyen. Pavelko sem ilyen, ok tehát a Kuthi ur névsorából kihagyandók; kérdem, ki marad ott akkor?

Az az állítás tehát, hogy kevés ott az okleveles, rendes tanár, oda redukálendő, hogy kevés a rendes, de még kevesebb az okleveles tanár.

Hívja el Kuthi ur, hogy nem beszéltem a levegőből. Arra pedig nagyon kíváncsi vagyok, hogy miként le ne ott es bárhol egyáltalában egy rendesen szervezett tanári kar és artista igazgató mellett egyetlenegy adminisztratív igazgatói állás? Hiszen akkor azok folyton veszekednének? Igenis, vezesse az intézetei adminisztratív és művészeti tekintetben ugyan egy és pedig okleveles művész ember s gyakorolja felette a felügyeletet adminisztratív és művészeti szempontokból egyenlő számban alakított igazgató tanács, amelyben úgy az igazgató, mint a tanári kar megbízottai helyet foglalnak.

K. Gy.

IRODALOM.

Mezőgazdasági Káté. Irta **Mika Ottokár.** Mint az annyi hasznos dolgot népies modorban ismertető **Faluiskönyvtár** czimű vállalat 45. füzeté jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában a **Mezőgazdasági Káté.** Mépies nyelven röviden, de világosan kiterjeszkedik ezen munka a gazdálkodás minden ágára. Kérdésekben és feleletekben tárgyalja a talaj, a földmívelő eszközök, a trágya, a vetés stb ismertetését: aztán a különféle gazdasági növények termesztésére s dióhéjban elmondja az ide vonatkozó különböző gazdasági rendszereket, az állattenyésztés, kertészetet, valamint kiterjeszkedik a baromfitenyésztésre, méhészetre és szelvénytenyésztésre is. A kik a különféle gazdasági ágakban rövid áttekintést kívánnak tenni, azok haszonnal forgathatják Mika ezen kis könyvét. A **Mezőgazdasági Káté** ára füzeve 50 kr.

Perikles A görög történet egyik legnagyobb alakjának élet- és jellemrajzát beszéli el a **Történelmi Könyvtár** ez új füzetében **Bod Péter.** A politikai és művészi tekintetben fényes korszak, melyet Perikles uralkodása jelöl, a görög történelem legragyogóbb fejezete. Meltán es joggal írták a Perikles-korabeli Athénéről, Görögország éhessége és szeme. Az eszményi állami kormányzat, az anyagi és szellemi élet virágzásának legteljesebb kepe Athén e korban. És ezt megteremtette Perikles egymaga, államfői bölcsességének, szellemének századokat megelőző nagyságával. Az író elbeszélése fonelán megelednek ezek a nagy idők s tökéletessé lesz minden idők egyik legnagyobb alakjának kepe. A csinos képekkel is ékesített könyv ára 40 kr. Tetszetős kiállítás a Franklin Társulat nyomdájának dicséretére érdemli.

A **Magyar Könyvtár** fennállásának rövid ideje alatt — úgy látszik — tökéletesen megoldotta azt a nehéz problémát, hogyan lehet egy magyar irodalmi vállalatot igazán népszerűvé tenni. Kívált most, az utazó-időszak beköszöntével tapasztalható ez: vasuton és hajón lépten-nyomon találkozok az ember utasokkal, kik elindulásuk előtt megrakják zsebeiket ezekkel a pompás tizenöt krajczáros füzetekkel, melyeknek folyószáma immár túl van az ötvenen. Ha a **M. K.** így halad, még ez évben kiadhatja századik füzetét! A most megjelent 48—52. füzetek ismét számos értékes olvasmányt nyújtanak. A sort egy kis olasz regény nyitja meg: **«Az erkölcstelen»**, melynek szerzőjét E. A. Buttitt, épen most kezdik fordítani és ünnepelni Parisban is. A rendkívül érdeklésztő meséjű és remekül megírt munkát Tóth Béla mesteri fordításában veszi a közönség. A következő füzet irodalmi csemege számba mehet: Petőfi nejének Szendrey Juliának, abban az időben írt naplóját és leveleit tartalmazza, a mikor megismerkedett és jegyet váltott Petőfivel. A kis füzet előtt Jókai előszava, végén pedig függelékül Szendrey Julia néhány verse olvasható. Az 50. füzet a világirodalom egyik legszebb és legbiresebb költői elbeszélését, Tennyson **«Arden Enoche»**-ját nyújtja. A nagy angol poéta gyönyörű verseit Lőrinci (Lehr) Zsigmond fordította le, a **«Lall. Roukh»** neves átültetője, aki a magyar Shakspeare kiadásában is résztvett. Az elhunyt műfordító hagyatékából adta ki ezt a munkát fia, Völnei Vilmos. Az idegen epika e remeke után a magyar drámai költészet egy kiváló munkája következik **Mura i** Károly minden ízében magyaros, jóízű vigjátéka a **«Huszárszerelem»**, mely színrekerülte óta állandóan megmaradt a nemzeti színház műsorán és melyet a vidéki műkedvelő színpadokon is egyre előadnak. Végre az 52. füzetben a legszebb magyar néphaladakat köti bokréta **Morvai Győző**, felhasználva az összes e téren eddig megjelent gyűjteményeket szükségletére. Tartalmas bevezetést is írt a füzet elé, melyet a magyar népköltészet minden barátja örömmel fog üdvözölni. Mindezek, mint az előbb megjelent füzetek, melyek jegyzékével minden könyvtáros

szolgál, egyenként 15 krajczárjával vehetők meg a Lampe R. (Wodianer F. és Fiai) cégénél Budapest, Andrássy-ut 21; a könyvkereskedésekben és Budapesten a nagyobb dohánytözsdekben is.

A bortörvény.

— A földmívelésügyi m. kir. miniszter kiadványa. — 2.

Ezen törvény első paragrafusáa vagyis pontja szerint tehát mesterséges bort készíteni vagy gyártani, úgy szintén ilyen bort bármilyen módon forgalomba hozni tilos.

Igy megbüntetik azt az embert, a ki mesterségesen bort csinál, de azt is, a ki eladja vagy ilyennek kimérésével foglalkozik. Még pedig: a legesekeleyebb büntetés, melyet az olyanra mérnek, ki ezen törvény egyes szakaszai ellen vét 25 forint, de a bíró 300 forintig azaz 600 koronáig is büntetheti és ezen felül még két hónapig terjedhető fogházbüntetéssel is sújthatja.

És ez helyesen van így; meg kell büntetni a hamisítót, a ki megcsalja az államot, de azt is, a ki tőle tudva vásárol és megrentja a csinalmányát megívó emberek egészségét.

De hogy kit és miért büntetnek ezen törvény értelmében, azt kissé apróbbra el akarom beszélni és hogy a mi szőlősgazdáink megtudják; el kell e mellett mondanom még azt is, mi az a mesterséges bor, melynek készítőjét a törvény értelmében büntetni fogják.

A mesterséges bor és a természetes must.

Mesterséges a bor, ha az nem kizárólag szőlőből illetve mustból készült; mesterségesnek kell a bort a törvény értelmében akkor is tekinteni, ha ahhoz víz vagy más anyagok kevertetnek.

De azért a törvény az olyan bortermelő embert, a ki érti a borkészítést és a ki a mustját vagy borát javítani akarja, ebben meg nem akadályozza és a törvény második szakaszában világosan kimondja, hogy a természetes vagyis szőlőből készített mustnak a javítása, épp úgy az okszerű kezelése a boroknak, melyet — mert pinczében történik — pinczekezelésnek neveznek, távolról sincs tilalmazva.

Azonban mit is értenek a tanult szőlősgazdák a must javítása vagy okszerű kezelése alatt, mely nekik a törvény által is meg van engedve?

Megmondom világosan, hogy meg van engedve, mindazon eljárás, melyt a must minőségét megjavítja a nélkül, hogy a mennyiséget szambavehetőleg szaporítsa, vagy melynek alkalmazásával olyan anyagokat kevernek bele, melyek a must forrása, vagyis kiejedése után is benne maradoak és így a mustból a természetes vagyis a maga valóságában levő bortól eltérő ital készül.

A must ugyebár a cukortól édes; a mustban levő cukorból lesz, ha a must kiforr vagyis kiterjed, a borban levő szesz. A nem eléggé szesz bor nem tartós, így ha a must nem elég édes, azaz sines meg lenne a megkívántató mennyiségű cukor, a mustot fehér (süveges) cukorral, vagyis, a mint nevezni szokták, répacukorral vagy nádcukorral, továbbá az ugynevezett candis cukorral edesebbé teheti a boros gazda.

A feher czuhornak tisztának kell a rendelet szerint lenni és ez annál tisztább, mentől fehérebb, azért hat csak ilyet vásároljon a borosgazda.

Hogy a borosgazda a nem elég édes mustjához mennyi cukrot adjon, az attól függ, hogy mégis milyen edességű mustja van. Rendesen annyit ad hozzá, hogy mustja olyan edességű legyen, a minő az jó évben lenni szokott. Rossz évben tehát valamivel többet, mint az olyan közepesnek mondhatónak; továbbá ott, a hol rendesen erősebb bor terem, többet, mint a hol jó évben is gyengébb szokott lenni az ott termelt bor.

De azzal, a mit most elmondottam, úgy

lenne, a ki elolvassa, mint az anglus a debreczeni szappanoszal, kitől azt kérdezte: »mennyi szikst használ?« ez azt felelte: »mikor—hogyl« Tehat, hogy ezt a szememre ne vessék, megmondom, hogy egy hektoliter közepes jószág mustra három, gyenge minőségűre hat kilogramm cukrot is számíthat a gazda.

A cukrot leghelyesebben úgy olvasztjuk föl a mustban, hogy minden mustos hordóra vagy kádra külön lemérjük a hozzákeverendő cukormennyiséget és azután következőképen cselekszünk:

A cukrozandó hordóból a mustnak pl. egy negyedét, nagyobb hordóból annak egy hatodát tiszta kisebb kádba öntjük és tiszta fűzfakosárba lévő a cukrot, a kosarat úgy mártjuk bele a kádban levő mustba, hogy a kosar fenéke 3—4 ujjnyira belmerüljön. A kosarat a fülén (vagy fülöin) átdugott ruddal a kád peremén megerősítjük. Ily módon a czu or hamar fololdódik a mustban.

Ha a kosárba helyezett cukor mind föloldódott akkor a kádban levő cukros mustot föl kell keverni, azután a hordójába — vagy ha kádból vettük abba — visszaöntjük és a többi musttal jól összekeverjük.

Az ilyen módon édesített mustból rendez izü bor lesz; nem úgy, ha mazsolával édesíti a gazda a mustját, mert ettől annak mindig valami idegen ize marad.

A törvény rendelkezése szerint nem szabad mustot édesíteni vízzel készített cukorlével, sem zedig cukor-szörpvel, végy mint közönségesen mondani szokták »sziruppal« sem az ugynevezett »invert cukor«-ral. Ezt a gazda érdekében tiltja a törvény, mert ezekben sok a víz és tisztatlanság, ami a mustból erjedő bornak megárthat.

Tiltja azután a törvény a mustnak szőlőcukorral való édesítését. Lássák, azért mondtam »szőlő-cukor«-nak, mert a törvényt magyarázó miniszteri rendelet is annak monlja, pedig gyermekkorunkból mi azt »krumplizukor« néven ismerjük, de vannak ennek meg más nevei is.

— Folyt. köv. —

Ne lopj. Ez lesz az első, amit megír. Nem kellett a memoriáját nagyon megerősíteni. Hemzsegték az emlékek a falujából, a mik mind mind beleillettek volna az ő mintájába.

Aztán találomra kivett egyet. Tolultak a gondolatai egymás után és mindvalamennyinek sötét volt a tónusa. Sainte örömmel dolgozott, mert könnyűnek érezte a munkát. Valami azt sugta, hogy győzelmesen küzd hatalmas tárgyaival.

Sűrű fekete sorokkal teltek meg a fehér papirlapok. A lámpa sárga fénye mindinkább kevesebb világosságot terjesztett. A reggeli nap bevilágította a háztetőket és a világosság eltöltötte a szobát. Erőszakosan kellett megszakítania Mártonnak a munkát, mert ez a tárgy kötetekre való anyagot nyújtott számára.

Olvan csodás csendes elfogódottságot érzett. Öröm től ötte el, mert érezte, hogy sikerült azt mondania, amit akart.

Az éhség nem is bántotta annyira. Munkakedvet érzett.

Lám, meg sem hiába reménykedett hát, hogy ahhoz a nagy építményhez, melyet lelkében az ő szocialista állama képez, lerakhat egy talpkövet. Erőset szilardat.

Öt óra volt reggel. Lement. A kapu már nyitva volt. Szemben a hentesől vett kenyéret és egy darab kolbaszt. Husz krajczárt fizetett érte.

Sietett a holmival vissza a lakásába és valóságos megváltásként gondolt arra, hogy most van mit ennie. A lépcsőkön csönd volt meg. Ideges gyorsasággal nyult a zsebébe és beleharapott a kenyérbe mohó sietséggel. Ej, éhes és eszik.

Kibontotta a csomagot és evett menésközben. Mire felért a negyedik emeletre eldobhatta a papírost, megevevett mindent. Jókora kortyokat ivott utánna az állott vízből.

Sietve dobta le magáról a ruháit. Ugy érezte, hogy nem is bírná már ki tovább ébren.

Eszébe jutott hogy megkezdte végre a munkáját és valami csendes jó érzés fogta el.

— Folyt. köv. —

Szerkesztői üzenetek.

Szilágyi József. (Helyben) Hogy mi birta önt arra a gondolatra, miszerint bennünket szólítson fel nyilatkozatának, — melyben a D. R. U. kritikáját leczkérteti, — közreadására, őszintén szólva nem értjük.

Viszon kritika jogával sztnikritikussal szemben eddig csak Komjáthy János ur élt, de az ő nyilatkozatát sem „mi“ adtuk közre, annál kevésbbé tesszük az önével, melynek hangja sem olyan hogy tisztességes lapban meg jelenhetne.

De köszönettel is tartozik nekünk, midőn a D. R. U. nak a „Jegykendő“ című népszínművértől irt kritika miatt beküldött és nagyon is piaci hangon irt nyilatkozatát le nem adjuk, mert biztosíthatjuk, hogy az abban foglalt kifejezésekért az esküdtsek nagyon keményen leczkértetné meg.

Echegaray, Ibsen, Jokai, Herczegh Ferencz és a többi kollegáival is megtörtént már, hogy a kritika vagy annak csak egy töredéke is, darabját rosszul fogadta és mégsem irtak ellenkritikákat. Ne írjon ön sem, hanem, legyen meggyőződve, hogy ha darabját, más lapok és köztük talán mi is, dicsérő szóval illetjük, ugy azt csakis a dilettáns iránti nagymérvű elnézésből tettük.

A D. R. U. kritikája ellen megirt kritikája pedig méltó helyére a papirkosárba került.

Correct női ruha és derék varrónők kedvező feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhetnek, ugyanott a női ruhaszabás és varrásban sikeres oktatásban részesülhetnek. Ertekezhetni: **Katz Lujza** női-divat-és szabász termében, Nagypéterfia-utca 21. sz.

CSARNOK.

Ut közben.

— Regény egy kötetben. —

Írta: **TAMÁS JÓZSEF.**

21.

A tiz parancsolat.

Feledett mindent Márton, hogy ismét emlékezetébe jutottak gondolatai a mai délutánról.

A tiz parancsolat. Minden lelegzete a mai térsadalemnak e körül forog. Két részre oszolva veszik körül. Az egyik alul, a másik fölül. Az egyik alatta, a másik fölülte. Ne öl! A törvény öl. Ne lopj és a szegény nyomorgó embertől a aszeróvel szorítják ki verejtékes fil-léreit.

Ne csinálj magadnak faragot isteneket. De nem is, hisz annyi a földi isten s annyi, aki imádja.

Ne lopj. Ez a gondolat tért vissza minduntalan agyába. Furcsa, ő most akár lopna is, mert éhes.

Estet érzi és egyebet semmit. Éhes, nagyon éhes. Az asztalon széles üveg áll vízzel. Ivott belőle, azért mert éhes volt.

Éhes.

Dühös volt, hogy egyébre nem tud gondolni, mint erre a nyomoruságra. Erővel ragadta meg a tollat. Dolgozni fog. — Ir. Barmit is.

Ne lopj. Ez a gondolat fészkelte be magát és visszhangzott mindinkább agyában.

Diadalmasan fogott a munkához. Tudta mihez kezd. — A tiz parancsolat. Ez lesz az, amit megír. Ez. Ne lopj, ne öl. Mindegyik egy-egy tárggyal valami jellemző képpel fel-dolgozva.

Érzette magában az erőt, hogy meg tud küzdeni feladatával.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz egyéb anyagok mellett. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik, mert míg egyrészt kitünő hatású szénsavas nátriumnál fogva a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, másrészt egyéb víz nem is adagolható akkor, ha mint tüdővészeseknél is, vér sro való hajlandóság van jelen, a mikor tehát a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavával. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

Ezek, s hogy még a hólyag hurutos bántalmainál is kitünő szolgálatokat tett, akadályozva a húgyvezeték sok lerakódását s így a kö- és homokképződést, eredményezték azt, hogy úgy a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelősegei, úgyszintén a legelső rendű gyógyhelyek, mint a görbörseferfi, mindig a legszívesebben használták, mindig előnyt adtak neki a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

Kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár ÉDESKUTY L. Budapest
V., Erzsébet-tér 8. cs. és kir. udvari szállító. V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással
1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.
Levélborték czégnomással
1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghívók.
Eljegyzési kártyák
nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ívek, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor- és sör czimkék

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve

A „Debreczen” kiadóhivatala.